

පරීක්ෂක වාර්තාව

AA3 විභාගය - ජූලි 2018

(AA35) සංස්ථාපිත හා පුද්ගලික බදුකරණය

(Corporate and Personal Taxation)

ප්‍රශ්න අංක 01 (ලකුණු 05)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

දී ඇති තොරතුරු අනුව, 2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බදු කටයුතු වෙනුවෙන් වාසිකභාවය හඳුනාගැනීම අවශ්‍ය විය. වාසිකභාවය පිළිබඳ රීතිය පිළිබඳව දැනුම පරීක්ෂා කරන ලදී.

නිරීක්ෂණ:

අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය ඉහත ප්‍රශ්නයට වැඩි ලකුණු ලබාගෙන තිබුණි. නමුත් ඇතැම් අයදුම්කරුවන් ප්‍රශ්නය නිසියාකාරව අවබෝධ කරගෙන නොතිබූ අතර, විස්තරාත්මක ගණනය කිරීම්, සිදුකර තිබුණි. ඉන් සමහරක් විදේශීය සංචාර සඳහා ගතකළ දින 30 අඩු නොකිරීම නිසා දින 198 ක් උත්තරය ලෙස ලබාගෙන තිබුණි. මේ හේතුවෙන් ඔවුන් දින 183 ට වැඩියෙන් යන වැරදි උත්තරය කරා ඵලඹ තිබූ අතර, වාසිකයෙකු වශයෙන් වැරදි ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. නමුත් නිවැරදි උත්තරය වන්නේ දින 168 ක් සහ දින 183 රීතිය අනුව **ස්ථාවර** නිර්වාසිකයෙකු වන බවයි.

යම් තක්සේරු වර්ෂයක (එනම් 2016 අප්‍රේල් 01 වන දින සිට 2017 මාර්තු 31 දින දක්වා) දින 183 ක් හෝ ඊට වැඩියෙන් (එනම් මාස 6 ක් හෝ ඊට වැඩියෙන්) ශ්‍රී ලංකාවේ භෞතිකව පෙනී සිටින යම් තැනැත්තෙක්, එම තක්සේරු වර්ෂය පුරාම ශ්‍රී ලංකාවේ වාසිකයෙකු ලෙස සැලකිය යුතු බව අයදුම්කරුවන් විසින් අවබෝධ කරගත යුතුය.

ප්‍රශ්නයකින් පරීක්ෂකවරයා බලාපොරොත්තු වන්නේ කුමක්ද යන්න අවබෝධ කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එමෙන්ම වාසිකභාවයට අදාළවන නීතිය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුමක් වර්ධනය කරගත යුතු වේ.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධන මට්ටම සතුටුදායක විය.

ප්‍රශ්න අංක 02 (ලකුණු 05)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

- (a) තක්සේරුවකට එරෙහිව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිත කාල සීමාව සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය විය.
- (b) ප්‍රමාද අභියාචනා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් කාලය දිරිස කිරීමක් ලබාදෙන අවස්ථාවන් දෙකක් සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය විය.
- (c) පැහැර හරින ලද බදු අයකර ගැනීම සඳහා දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අනුගමනය කරන ක්‍රම දෙකක් සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය විය.

නිරීක්ෂණ:

විෂය අධ්‍යයනය කිරීමේදී සමහර අයදුම්කරුවන් විසින් මෙම කොටස අත්හැර ඇති බව උත්තරවලින් පැහැදිලි විය.

- (a) සමහර අයදුම්කරුවන් තක්සේරුවකට එරෙහිව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු කාලය දින 45, මාස 3, මාස 6 ආදී ලෙස වරදවා සඳහන් කර තිබුණි. නිවැරදි උත්තරය වන්නේ එම තක්සේරුවේ දින සිට දින 30 ක් ඇතුළත යන්නයි.
- (b) ශ්‍රී ලංකාවෙහි බැහැරව සිටීම, අසනීප හෝ වෙනත් සාධාරණ හේතුවක් මත ප්‍රමාද අභියාචනා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා කාලය දීර්ඝ කිරීමක් ලබාදිය හැකි බව අයදුම්කරුවන් විසින් අවබෝධ කරගත යුතුය. සමහර අයදුම්කරුවන් මෙම කොටස සඳහා අදාළ නොවන සහ අපැහැදිලි උත්තර සපයා තිබුණි.
- (c) සමහර අයදුම්කරුවන් මෙම කොටසට අපැහැදිලි උත්තර සපයා තිබුණි. පැහැර හරින ලද බදු අයකර ගැනීම සඳහා දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග වශයෙන් දේපළ අත්පත් කරගැනීම, මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය මගින් අයකර ගැනීම, ණයගැතියන්ගෙන් අයකර ගැනීම, ගෙවීම් වෙනුවෙන් නිශ්චල දේපළ පවරා ගැනීම ආදිය දැක්විය හැක.

අයදුම්කරුවන් විසින් ස්ව-අධ්‍යයන පාඩම්මාලා අධ්‍යයනය කර බදුකරණය සම්බන්ධ බැඳීම් සහ ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් ලබාගත යුතුවේ.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධන මට්ටම සාමාන්‍ය මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 03 (ලකුණු 05)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

(a) කොටස සඳහා දී තිබූ තොරතුරු උපයෝගී කර ගනිමින් දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධානයන්ට අනුව, දඩ වලක්වා ගැනීම සඳහා එක් එක් කාර්තුවකට ගෙවිය යුතු අවම කාර්තුමය ආදායම් බද්ද ගණනය කළ යුතු විය. (b) කොටස සඳහා එක් එක් කාර්තුව සඳහා ආදායම් බද්ද ගෙවිය යුතු නියමිත දින සඳහන් කළ යුතු විය.

නිරීක්ෂණ:

- (a) සමහර අයදුම්කරුවන් 2015/16 තක්සේරු වර්ෂයේ බදුවන ආදායම මත බද්ද වූ රු.10,235,000/- මත 10% වැනි වැරදි බදු අනුපාත භාවිත කර තිබුණි. සමහර අයදුම්කරුවන් අවම මුදල ගණනය කිරීමෙන් තොරව අවම මුදල 2015/16 තක්සේරු වර්ෂයේ බදු වන ආදායම මත බද්දෙන් 1/4 ක් විය යුතු බව පමණක් සඳහන් කර තිබුණි. සමහර අයදුම්කරුවන් ගණනය කිරීම්වලදී ගණිතමය වැරදි කර තිබූ අතර, එනිසා නිවැරදි අගය වූ රු.2,558,750/- (රු.10,235,000/4) ලබාගෙන නොතිබුණි.
- (b) බොහෝ අයදුම්කරුවන් එක් එක් කාර්තුවේ බද්ද ගෙවීමට නියමිත දිනයන් ලෙස විවිධ මාසවල 10 වැනිදා, 20 වැනිදා ආදී දින සඳහන් කර තිබුණි. තවද, බදු ගෙවීමට නියමිත නිවැරදි දිනයන් ලෙස 2016 අගෝස්තු 15, 2016 නොවැම්බර් 15, 2017 පෙබරවාරි 15 සහ 2017 මැයි 15 බව අවබෝධ කරගත යුතුය.

ආදායම් බදු ගෙවීමට නියමිත විශේෂිත දින පිළිබඳ දැනුම අයදුම්කරුවන් විසින් යාවත්කාලීන කරගත යුතුය. උත්තර සැපයීමට ප්‍රථම ප්‍රශ්නයෙන් අපේක්ෂා කරන්නේ කුමක්දැයි අයදුම්කරුවන් විසින් තේරුම්ගත යුතුය. එසේම ගණනය කිරීම්වලදී ගණිතමය දෝෂ මහහරවා ගැනීමට වගබලා ගත යුතුය.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධන මට්ටම අසතුටුදායක මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 04 (ලකුණු 05)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

මෙම ප්‍රශ්නය විනිශ්චිත නඩුවක් වන "රාජපක්ෂ ඵදිරව ආදායම් බදු කොමසාරිස්" මත පදනම් වී ඇත. මෙහිදී ඔහුගේ නිවස සහ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව අතර, ගමන් වියදම් පිරිවැය සඳහා ඉඩ නොදීමට සහකාර කොමසාරිස්වරයාට හැකිදැයි පැහැදිලි කළ යුතු විය.

නිරීක්ෂණ:

බොහෝ අයදුම්කරුවන්ගේ උත්තර සාමාන්‍ය මට්ටමක විය. සමහර අයදුම්කරුවන් විවිධ අදාළ නොවන නඩු තිත්වූවල කරුණු ගෙනහැර දක්වා තිබුණි. සමහර අයදුම්කරුවන් ප්‍රධාන කරුණු පැහැදිලිව විස්තර කර නොතිබුණි.

විභාග තත්වය යටතේ ප්‍රමාණවත් උත්තරයක් සැපයීම සඳහා නඩුතිත්වූ නීතිය සහ සම්බන්ධ සමාන වර්ගයේ ප්‍රශ්න පුහුණුවීම් අයදුම්කරුවන්ට ඉතා වැදගත් වේ.

26(01) (a) වගන්තිය අනුව නිවස සහ ව්‍යාපාරික ස්ථානය අතර ගමන් වියදම් ඇතුළුව ගෘහස්ත හෝ පෞද්ගලික වියදම් සඳහා ඉඩ නොදෙන බව අයදුම්කරුවන් විසින් අවබෝධකර ගත යුතුය. නමුත් පුද්ගලයෙකුගේ නිවස ව්‍යාපාරික ස්ථානයද වන අවස්ථාවන්හිදී ඔහුගේ නිවසේ සිට වෙනත් වැඩකරන ස්ථානයකට යාම සඳහා දරණ ගමන් වියදම් ඉඩදිය හැකි වියදමක් වේ.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධනය මධ්‍යස්ථ මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 05 (ලකුණු 10)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා හවුල් ව්‍යාපාරයක බෙදිය හැකි ලාභය සහ 2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා හවුල් ව්‍යාපාරයේ ආදායම් බදු වගකීම ගණනය කළ යුතු විය. එමෙන්ම, හවුල් ව්‍යාපාරයෙන් පැන නගින ලාභ සහ වෙනත් ආදායම් හවුල්කරුවන් අතර බෙදාහැරීමේ ප්‍රකාශනයක්ද පිලියෙල කළ යුතු විය.

නිරීක්ෂණ:

- (a) සමහර අයදුම්කරුවන් බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීමේදී ඉඩදෙනු ලබන ගොඩනැගිලි වර්ෂනම්, රුවක්ට ගෙවූ කුලිය සහ නුවන්ගේ බිරිඳට ගෙවූ වැටුප් ආදිය වැරදි ලෙස ආපසු ලාභයට එකතුකර තිබුණි. බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීමේදී ආපසු එකතුකළ යුතු වන්නේ හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප් පමණි. යන්ත්‍ර සූත්‍ර මත ප්‍රාග්ධන දීමනාව 33.33% වුවද සමහර අයදුම්කරුවන් 20% ක් වැනි විවිධ වැරදි අනුපාත භාවිත කර තිබුණි.
- (b) හවුල් ව්‍යාපාර සඳහා අදාළවන දීමනාව රු.1,000,000/- ක් වුවද සමහර අයදුම්කරුවන් රු.500,000/- ක් දීමනාව ලෙස සලකා බලා තිබුණි. 2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා අදාළවන බදු අනුපාතය 8% ක් වුවද, සමහර අයදුම්කරුවන් වැරදි ලෙස 10% ක් යොදා තිබුණි.

මෙය මීට පෙරද පරීක්ෂාවට ලක්කළ පොදු ප්‍රශ්නයක් වන බැවින් නිරන්තර පුහුණුවක් තිබුණිනම්, අයදුම්කරුවන්ට ඉතා පහසුවෙන් ලකුණු රැස්කරගත හැකි සරල ප්‍රශ්නයකි.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධන මට්ටම සතුටුදායක මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 06 (ලකුණු 10)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

(a) කොටසින් 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද (NBT) තක්සේරු කිරීමද, (b) කොටසින් ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිත දිනය සඳහන් කිරීමද අවශ්‍ය විය.

නිරීක්ෂණ:

ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනත යටතේ බෙදාහරින්නෙකු සහ තොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන නීතිය පිළිබඳ අවබෝධයකින් තොරව සැලකිය යුතු අයදුම්කරුවන් සංඛ්‍යාවක් මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර සපයා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(a)

- බෙදාහරින්නෙකු විසින් සිහි විකිණීමේදී විකුණුම්වලින්, 25% ක් (එනම් රු.8,400,000/- x 25% x 2%) පමණක් ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්දට යටත් වුවද, සමහර අයදුම්කරුවන් වැරදි ලෙස පිරිවැටුමෙන් 75% ක් බද්දට යටත් විකුණුම් ලෙස ගෙන තිබුණි. තොග හා සිල්ලර වෙළඳාමෙන් බද්දට යටත් වන්නේ 50% (එනම් Rs.3,130,000/- x 50% x 2%) කි. නමුත් සමහර අයදුම්කරුවන් වැරදි අනුපාතයන් භාවිත කරමින් එය වරදවා ගණනය කිරීම් සිදුකර තිබුණි.
- අයදුම්කරුවන් බහුතරය සමාගම විසින් ගෙවන ලද රු.147,000/- (සිහි මිලදී ගැනීම මත රු.120,000/- ක් සහ දේශීයව මිලදී ගත් ආහාර ද්‍රව්‍ය මත රු.27,000/-) ක ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු වැරදි ලෙස අඩුකර තිබුණි. අඩුකිරීමට ඉඩ දෙනු ලබන්නේ නිෂ්පාදන ආයතනයක් මිලටගත් අමුද්‍රව්‍ය සඳහා පමණක් යෙදවුම් බදු බැර අඩු කිරීමට ඉඩදෙන බව අයදුම්කරුවන් විසින් අවබෝධ කරගත යුතුය.

(b) 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු වාර්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතු නියමිත දිනය වන්නේ 2017 අප්‍රේල් 20 වනදාය. නමුත් සමහර අයදුම්කරුවන් වෙනත් වැරදි දින සඳහන් කර තිබුණි.

ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනත සහ ඊට අදාළ සංශෝධන පිළිබඳව පුළුල් දැනුමක් තිබීම ඉතා වැදගත් වේ.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධනය මධ්‍යස්ථ මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 07 (ලකුණු 10)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

(a) කොටස සඳහා 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු ඉතිරි / (වැඩිපුර ගෙවූ) එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) තක්සේරු කළ යුතු විය. එසේම, (b) කොටස සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ ප්‍රතිපාදනයන් අනුව, දී තිබූ තොරතුරු යොදා ගනිමින් මෙම යෙදවුම් බද්ද අඩුකර ගැනීමට අදාළවන ව්‍යවස්ථාපිත කාල සීමාව සඳහන් කළ යුතු විය.

නිරීක්ෂණ :

(a) 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා අදාළවන නිවැරදි VAT බදු අනුපාතය 15% ක් වුවද, සමහර අයදුම්කරුවන් එය 11% ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. අයදුම්කරුවන් විසින් කරන ලද පොදු වරදක් වූයේ පොදු මගී ප්‍රවාහනයෙන් ලැබෙන ආදායම මත එකතුකළ අගය මත බදු අඩු කිරීමයි. පොදු මගී ප්‍රවාහනය එකතු කළ අගය මත බද්දට යටත් නොවන බව අයදුම්කරුවන් විසින් අවබෝධ කරගත යුතුය. පොදු මගී ප්‍රවාහන සේවාවන් සම්බන්ධ වියදම් මත යෙදවුම් බදු අඩු කිරීමට ඉඩ නොදේ. නමුත් බහුතරයක් අයදුම්කරුවන් එය අඩුකළ හැකි යෙදවුම් බද්දක් ලෙස සලකා තිබුණි.

(b) බොහෝ අයදුම්කරුවන් (b) කොටස සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ ප්‍රතිපාදනයන් අනුව දී තිබූ තොරතුරු යොදා ගනිමින් යෙදවුම් බද්ද අඩු කිරීමට අදාළවන ව්‍යවස්ථාපිත කාල සීමාව සඳහන් කර නොතිබුණි. 22 (6) (iv) (a) වගන්තිය අනුව, බදු ඉන්වොයිසියේ දින සිට මාස 12 ක් ඉකුත්වීමට පෙරාතුව අවසන්වන යම් බදු අයකළ හැකි කාලසීමාවක නිමැවුම් බද්දෙන් එම යෙදවුම් බද්ද අඩුකළ හැකි බව අයදුම්කරුවන් අවබෝධ කරගත යුතුය.

අයදුම්කරුවන් විසින් එකතු කළ අගය මත බදු පනත සහ එහි නිදහස් කිරීම් පිළිබඳව අවබෝධ කරගැනීම වැදගත් වේ.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධනය සාමාන්‍ය මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 08 (ලකුණු 25)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

2006 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් පනත සහ 2017 මාර්තු 31 දින දක්වා එහි සංශෝධන අනුව සමාගම් ආදායම් බදු ගණනය කිරීම පරීක්ෂාවට ලක් කරන ලදී. මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම, තක්සේරු කළ හැකි ආදායම, බදු අයකළ හැකි ආදායම, ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද සහ ඉතිරි ගෙවිය යුතු බද්ද සඳහා ලකුණු වෙන්කර තිබුණි.

නිරීක්ෂණ:

සැලකිය යුතු අයදුම්කරුවන් සංඛ්‍යාවක් ගණනය කිරීම් සඳහා නිවැරදි ආකෘති භාවිත කර තිබුණද සුළු පිරිසක් නිවැරදි ආකෘති භාවිත කර නොතිබුණි.

හඳුනාගත් පොදු වැරදි පහත දැක්වේ:

- (1) පරිපාලක සමාගමෙන් ලබාගත් ණය මත වූ පොලිය සඳහා වන ගැලපුම පරීක්ෂාවට ලක් කෙරුණි. අයදුම්කරුවන් බහුතරය එයට උත්තර සැපයීමට අපොහොසත් ව තිබුණි. එම ගණනය කිරීම් පහත පරිදි වේ:

පරිපාලක සමාගමට ගෙවූ පොලිය			
පරිපාලක සමාගමෙන් ගත් ණය	90,000,000		
$(20,000,000 + 8,800,000) \times 3$	86,400,000		
	3,600,000		
ගෙවූ පොලිය	7,127,500		
ඉඩ නොදෙන පොලිය	$7,127,500 / 90,000,000 \times 3,600,000$ හෝ $+7,127,500 - 6,842,400$		285,100

- (2) එසේම සමහර අයදුම්කරුවන් ස්වාධීන බාහිර පාර්ශවයක් විසින් කරන ලද පර්යේෂණ වියදම් සඳහා 300% ක් අඩු කළ හැකි බව නොදැනී.
- (3) රු. මිලියන 2 ක් හෝ පිරිවැටුමෙන් 1% ක යන දෙකෙන් අඩු අගය වන උපරිමයකට කළමනාකරණ ගාස්තු සීමාවේ. සමහර අයදුම්කරුවන් මෙම ගැලපුම වරදවා සිදුකර තිබුණි.
- (4) වෙළෙඳපොළ සමීක්ෂණය ඉඩ දිය හැකි වුවද එය පර්යේෂණ වියදමක් ලෙස තෙගුණයක් අඩුකිරීම සඳහා සුදුසුකම් නොලබයි. නමුත් සමහර අයදුම්කරුවන් වෙළෙඳපොළ සමීක්ෂණ වියදම්ද 300% අඩුකළ හැකි බව වරදවා සලකා තිබුණි.

- (5) සමහර අයදුම්කරුවන් ආර්ථික වශයෙන් පසුබෑමට ලක්ව ඇති ගම්මානයක් ලෙස ගැසට් කර ඇති ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයක කරන ලද ප්‍රජා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා කළ මුළු පරිත්‍යාගය වූ රු. මිලියන 12 ම සුදුසුකම් ලබන ගෙවීමක් ලෙස අඩුකර තිබුණි. ආර්ථික වශයෙන් පසුබෑමට ලක්වූ ගම්මානයක ප්‍රජා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා කළ සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සඳහා දීමනාව අඩු කිරීමේදී අදාළවන සීමාව රු. මිලියන 10 ක් බව මතක තබා ගත යුතුය.
- (6) පරිපාලක, පරිපාලිත සම්බන්ධතාවයක් පවතින නිසා අදාළ වන බදු අනුපාතය 28% ක් වේ. නමුත් සමහර අයදුම්කරුවන් 12% භාවිත කර තිබුණි. තවත් සමහරු පුද්ගල ආදායම් බදු අනුපාත භාවිත කර තිබුණි.

සමාගම් බදු ප්‍රශ්න නිරතුරුව පුහුණු වීම, මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය සඳහා හොඳින් උත්තර සැපයීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක විය. නමුත් විවිධ ව්‍යාපාර සඳහා අදාළ වන බදු අනුපාතයන් පිළිබඳව අවබෝධයක් ඇතිකරගත යුතු වේ.

ප්‍රශ්න අංක 09 (ලකුණු 25)

පරීක්ෂා කර ඇත්තේ කුමක් ද?

2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පුද්ගල ආදායම් බදු ගණනය කිරීම පරීක්ෂාවට ලක් කරන ලදී. බදු අයකළ හැකි ආදායම, ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද, ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද සහ බදු නිදහස් ආදායම තක්සේරු කිරීම අවශ්‍ය විය.

නිරීක්ෂණ:

බොහෝ අයදුම්කරුවන් ඉතා හොඳින් ප්‍රශ්නයට අවතීර්ණ වී තිබුණි. නමුත් සමහර නිදහස් ආදායම් සඳහා හේතු නොදැක්වීම නිසා ලකුණු අහිමි කරගෙන තිබුණි.

හඳුනාගත් පොදු වැරදි පහත දැක්වේ:

- (1) සමහර අයදුම්කරුවන් එක් වාසස්ථානයක ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම බද්දේන නිදහස් වනබව නොසලකා හැර තිබුණි.
- (2) සමහර අයදුම්කරුවන් ගෘහ භාණ්ඩ සහිත තට්ටු නිවාසයට අදාළ කුලී ආදායම නිවැරදිව ගණනය කර නොතිබුණි.
- (3) සමහර අයදුම්කරුවන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ආයෝජනයෙන් ලැබෙන පොලිය බද්දට යටත් නොවන බව නොසලකා හැර තිබුණි.
- (4) ගමේ විහාරස්ථානයකට සිදුකළ රු.50,000/- ක මුදල් පරිත්‍යාගය සුදුසුකම් ලබන ගෙවීමක් නොවේ. නමුත් සමහර අයදුම්කරුවන් එය සුදුසුකම් ලබන ගෙවීමක් ලෙස සලකා තිබුණි.
- (5) ජාතික වකුගඩු අරමුදලට මුදලින් කළ පරිත්‍යාගය වූ රු.100,000/- මුදල 100% ක් අඩුකළ හැකි සුදුසුකම් ලබන ගෙවීමකි. නමුත් සමහර අයදුම්කරුවන් එය සුදුසුකම් ලබන ගෙවීමක් ලෙස සලකා නොතිබුණි.
- (6) සමහර අයදුම්කරුවන් සේවා නියුක්තික දීමනාව වූ රු.250,000/- සැලකිල්ලට ගෙන නොතිබුණි.
- (7) වෘත්තිකයෙකුගේ සේවා නියුක්තික ආදායම මත බද්ද පිළිවෙලින් 4%, 8% සහ 12% ආදි ලෙස අනුලෝමව වැඩිවී උපරිම අනුපාතය 16% ක් වේ. නමුත් සමහර අයදුම්කරුවන් සමාගම් බදු අනුපාත භාවිත කර තිබූ අවස්ථාද විය.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක විය.

- - - -

විභාග අයදුම්කරුවන්ගේ සාධන මට්ටම දියුණු කර ගැනීමට සැලකිල්ල යොමු කළ යුතු පොදු කරුණු:

1. නව විෂය නිර්දේශය පූර්ණ වශයෙන් හොඳින් අධ්‍යයනය කර තිබීම හා නව විෂය කරුණු පිළිබඳ වැඩි අවධානය යොමු කිරීම.
2. ප්‍රශ්නය කිහිප වතාවක් මනා අවධානයකින් කියවිය යුතු අතර, අවශ්‍ය තැන්වලදී පෙරවැඩ පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
3. ප්‍රශ්න වලට උත්තර සැපයීමේදී උපකල්පනයන් කර ඇත්නම් ඒවා පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
4. අන් අකුරු කියවිය හැකි ආකාරයටත් ප්‍රශ්න අංක නිවැරදිව නිසි පරිදි යෙදීමටත් කටයුතු කළ යුතුය. උත්තර පත්‍ර බාරදීමට පෙර ප්‍රශ්න අංක ආදිය නිසිපරිදි යොදා තිබේදැයි නැවත පරීක්ෂා කර බැලීම.
5. ප්‍රශ්නයට උත්තර සැපයීම ආරම්භ කිරීමට පෙර කාලය වෙන් කිරීම පිළිබඳව සැලකිල්ලට ගත යුතුය. නව විෂය නිර්දේශයට අනුව මෙම ප්‍රශ්නවල බර තැබීම බොහෝ අයදුම්කරුවන් නොසලකා හැර තිබුණි.
6. මෙම කුසලතා වර්ධනය කර ගැනීමට අයදුම්කරුවන් විභාගයට පෙනී සිටීමට පෙර සිට පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න වැඩි වැඩියෙන් පුහුණු වීම, අධ්‍යයන පෙළ පොත් කියවීම, සමාන විභාගවල පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න පුහුණු වීම කළ යුතුය. මෙය අයදුම්කරුවන්ට විෂය නිර්දේශයේ විෂය පථය සහ විෂය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව අවබෝධ කර ගැනීමට උපකාර වේ.
7. අයදුම්කරුවන් විසින් ප්‍රශ්නයක් අවබෝධ කර ගැනීමට සහ ඒවා විශ්ලේෂණය කිරීමට ක්‍රමයක් පුහුණු විය යුතුය. සමහර අයදුම්කරුවන් ප්‍රශ්නය කියවන අතරම මෙම විශ්ලේෂණය සිදු කර තිබුණි. මෙය ප්‍රශ්නය හරියාකාරව අවබෝධ කර ගැනීමටත් උත්තර ඉදිරිපත් කිරීමට නිවැරදි ආකෘතිය තෝරා ගැනීමටත් උපකාර වේ. උදාහරණ ලෙස ප්‍රශ්නයෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ බදු සඳහා ගලපන ලද ලාභය ගණනය කිරීම නම්, බදු පෙර ශුද්ධ ලාභයට එකතු කිරීම් සහ අඩු කිරීම් සඳහා තීරු දෙකක් අවශ්‍ය වේ. නිවැරදි ආකෘතිය තෝරාගැනීම පැහැදිලි සහ සම්පූර්ණ උත්තර ඉදිරිපත් කිරීමටත් වැරදි අඩු කර ගැනීමටත් උපකාර වේ. එය විභාග පරීක්ෂකවරයාට ව්‍යාකූලත්වයකින් තොරව වෙන් කළ ලකුණු ලබා දීමටත් උපකාර වේ.
8. ස්ව-අධ්‍යයන පාඨමාලා අධ්‍යයනය කිරීම හා එහි ඇති උත්තර පරිශීලනය කිරීම ඉතා වැදගත්ය.
9. මෙම විෂය සම්බන්ධව ඇති පොත්පත්, සඟරා හා ලිපි ආදිය පරිශීලනය කළ යුතුය.
10. විභාගයේදී කාලය මනාව කළමනාකරණය කර ගැනීම. එක් එක් ප්‍රශ්නයට වෙන්කර ඇති ලකුණු මගින් ඒ සඳහා වෙන්කළ යුතු කාලය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය.
11. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් නිවැරදිව පිළිපැදීම.
12. පෙර සූදානමක් සහිතව විභාගය සමත්වීමේ පරම වේගනාවෙන් ඉදිරිපත් වීම.

- * * * -